

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VII.

REUS, dissapte 14 de Desembre de 1912

Núm. 292

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSI HABITACIONS

QUARTO DE BANY Y DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots los trens

Plassa de Prim - REUS

Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES

SERVEY DE GRAN LLUMENT

PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Espléndida iluminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y bany.

LO RÉGIM TURC

Los vicis de l'Administració otomana. -- No's paga a ningú y roba tothom. -- Justicia y falsos testimonis. -- Los impostos. -- Com se paguen los soldats. -- Exaccions albaneses. -- Es lo régim turc qui matará la Turquia.

(Acabament)

L'administració de l'Armada no es pas menys corrompuda que les altres. Se venen exempcions als rics; s'allisten los altres per forsa y quan han acabat lo seu temps se'ls reté al regiment pera omplir lo buit causat per aquelles excepcions escandaloses.

L'infortunat soldat enviat a les guarnicions de Tracia, de Macedonia o d'Albania es deixat sense sou, sense vestit, sense sabates y sense pa. Ministres, prefectes, oficials, tots roben de les caixes y dels arsenals y venen les farinaes, los uniformes y les armes. Lo soldat, ple de fam, es reduit al lladrocini y roba als habitants. Se conta que un dia la guarnició d'Ipek, morintse de fam, se'n va anar en massa a Ustuh ont residia lo governador, y menassadora, va demanar menjar, essent forços donarnhi. Durant dues setmanes permanesqué allà atipantse a desdir y refusant tornar a ocupar lo seu lloc d'abans.

En les ciutats de Macedonia ont los quartels son cristians, los prefectes procuraven de tant en tant que hi esclatés un incendi cada vegada que la guarnició per massa afamada manifestava intents de revolta. Allavors, s'enviaven les tropes pera combatre lo sinistre y, ab tota la senzillesa salvaven, robantles alhora, totes les existencies.

"De Janina a Priszrend, diu M. Bérard, no hi ha ni un basar cristiá que no hagi servit una o dues vegades pera pagar, vestir o aprovisionar l'Armada turca de Albania.

L'excusa d'aquests pobres diables de soldats, es la de que no van ni ben alimentats ni ben vestits; que tenen fam y tenen fret. Aquets son, en general, los braus paisans de l'Assia Menor que han sigut portats a Europa, que han sigut transplantats així a Macedonia ont han sigut abandonats sense vestits ni pa.

Prenen paciència durant algún temps; se resignen, sofreixen, y després, quan això ja ha durat prou, quan han sofert ja prou,

aquests moltons devenen llops furiosos. Aleshores roben y viuen dels béns dels habitants.

Entenguis bé que del sou no'n veuen ni un cèntim, s'ha dit que més valia tenir tractes ab los pitjors fascinerosos que ab los gendarmes turcs. Aquests, en efecte, poden comptarse entre'ls pillets més desenfrenats. Però ¿per què extranyarse? A Macedonia devien rebre un tractament de 30 francs mesals, mes quasi may pogueren tocar aquesta quantitat. Ells roben, doncs, lo que estava confiat a la seva protecció.

En quant als funcionaris, tenen, si voleu, la mateixa excusa. Desde'l governador general de la provincia fins a l'últim empleat, tots han hagut de comprar lo seu càrreg; tots, del més alt al més baix, no percibeixen may regularment los seus salaris. No tenen altre recurs, doncs, que rescatarlo dels administrats no solzament en concepte de "bäckchich" sinó per la raó de la forsa y per les exaccions de tota mena.

Mes això no es pas tot. A la opressió del funcionari turc, als pillatges dels soldats, regularment venen a juntarse pels desgraciats macedonians cristians, de rassa serbia o búlgara, los pillatges, les vexacions dels albanesos.

Rassa forta, ardenta, bèlica, los albanesos ofereixen, en ple sigle XX, l'espectacle d'un poble que s'ha conservat en les costums rudes de l'Edat Mitja.

De temps immemorial viuen a despeses dels seus vehins. Desde'l mes de Janer de cada any, baixaven de llurs montanyes y se'n anaven a casa dels arrendataris macedonians. Allà establien la contribució que cobraven sis mesos més tart. Aquesta contribució no tenia altra base que la seva apreciació y la seva voluntat. Tal petit arrendatari estava gravat per quinze o vint lliures turques, per exemple; tal altre la situació del qual los semblava millor era condemnat a pagarne cent.

Al mes de Juny, los quefes albanesos obligaven a la forsa a satisfer los tributs que havien imposit; y tot contribuyent que's resistís a ferho o que, solzament, s'atrevis a discutir, era contestat a cops de fusell.

Quan un quefe albanés, després de ser instalat, quinze dies o tres setmanes, junt ab lo seu seguici, a casa d'algun macedonià, se decidia a entornarse a les seves montanyes, tenia encara l'atreuiment d'exigir del desgraciad que havia arruinat, un impost últim que aquells irònics malfactors designaven ab lo nom que significa com si diguéssim "l'ultima dent", que devia indemnissarlos de la usura durant tot lo temps que'l quefe y'ls seus havien menjat a la casa del pobre arrendatari. Y encara estava de sort lo paisà macedonià quan no li robaven més que'l seu diner. Moltes vegades, si tenia una dona o una filla gracioses, se les hi emportaven pera ornament de l'harem del quefe.

Aixís se concebeix que tantes exaccions a la vegada hagin exasperat an aquestes pobres gents y que'ls seus germans de rassa y de religió los búlgars, los serbis, los montenegrins y'ls grecs, escoltant los seus justos planys, s'hagin precipitat a la seva ajuda.

Y també's concebeix, quan un sab lo que es lo régim turc, quan un coneix tot aquest sistema de exaccions y furts, que l'armada turca, en despit del valor d'aquests soldats, de la seva forsa, de de la seva integritat y de la seva resignació, no hagi pogut tenir casa ab l'admirable organizació dels seus adversaris. En casa de aquests tot estava preparat; en la d'aquells tot faltava.

"Lo que ens ha sorprès desseguida, desde que hem estat vora les tropes—diu un corresponsal de la guerra parlant de l'exércit turc—es la falta quasi per complet de tot servey d'intendencia. Los homes, que's veyen faltats de tot, morien de fam y per aquesta raó abans de combatre ja's trobaven molt abatuts. Això sol, ja per endavant los assegurava la derrota.

"Los serveis militars no eren pas millors. Per de prompte no hi havia res d'ambulancias volants, res de botiquins, res de convois ràpids, res de metges... y, després res d'hospitals de campanya ben proveits y ben organissats."

Tampoc tenien telégraf ni telé-

fon de campanya pera la transmissió de les ordres.

Una artilleria insuficienta y, molt sovint, desprovista de municions. Un material generalment defectuós.

Tal es la obra del régim turc. Afeginthi les febleses de l'alt governament confiat no al valor militar sino al albir de la política y tindréu l'explisació de totes les fatalitats que atropellen a l'exércit turc desde'l comensament de la guerra. Un poble es sempre senyor dels seus destins. Si no té l'energia d'imposar als seus funcionaris, als sus homes polítics, los sentiments de la regió, les maneres honrades, lo respecte a la llibertat de cada un, en una paraula, los principis de la moral social que asseguruen la vida de les nacions, aquest poble está fatalment destinat a disminuir y desapareixer.

Aixó que ara passa a l'Orient es una nova prova. Es lo régim turc lo que ha facilitat als confederats balkánics la victoria; es lo régim turc qui matará a Turquia.

ERNEST LAUT.

Polítiques

La discussió del tractat franc-espanyol

Ha comensat al Congrés la discussió del tractat franc-espanyol.

Lo primer torn en contra l'ha consumit En Gabriel Maura, haventse fet molts elogis del discurs del fill del quefe dels conservadors, qual afirmació capital es: «EN LA ZONA SUD DEL MAREOC ENS HA QUEDAT UNA EXTENSIÓ ARENOSA QUE NO POD COMPENSARNOS LOS GASTOS DE LA ZONA NOBT».

Bonico negoci ha fet Espanya ab lo tractat!

Després d'En Maura, ha intervingut en lo debat lo marqués de Cortina, a qui seguirá en l'us de la paraula lo diputat nacionalista republicá En Felip Rodés, qual competencia en la materia está unánimament reconeguda.

També censuraré un torn En Morote, y s'anuncia l'intervenció dels senyors Azcarate y Mella.

Projectes d'Hisenda

Hensaquí los projectes de lley que com complementaris del plan d'Hisenda presenta a les Corts lo senyor Navarro Reverter.

Se divideixen en tres grups, que son: A, reforma tributaria; B, reforma administrativa; C, refor a financiera. A.—Reforma tributaria.

Primer. Contribució territorial.—Modificacions y reforma del repartiment del capu.—Reforma del servey catastral.

Segón. Contribució industrial.—Bases pera la reforma de les tarifes, de les classificacions y dels tipus, formant un plánel orgánic per l'agrupació de materies similars. — Creació d'una Junta composta de funcionaris de l'Estat y de representants de les cambres de comerç y de l'industria, del Foment de la Producció Nacional de Barcelona y del Círcol Mercantil de Madrid, encarregada de reglamentar y proposar l'aplicació de les bases tributaries.

Tercer. Impost sobre les utilitats de la riquesa mobiliaria.—Reforma orgánica ab arreglo a un plánel sistemático de la base 3.ª de l'impost d'utilitats, distribuint les imposables ab arreglo a les seves condicions especials y establint un ampli d'escalas en los tipus de gravámen de les societats que comprén les espanyoles y extrangeres.

Quart. Consums.—Ampliació de la lley de 12 de Juny de 1911, procurant facilitats als ajuntaments pera la substitució de l'impost de consums.

(Aquests quatre projectes se presentarán al Congrés.)

B.—Reforma administrativa.

Quint. Reorganissació dels serveis.—Projecte d'empleats d'Hisenda pública. Se regula l'ingrés y ascens fixant les escalas. Se verificará l'ingrés per oficials segons y oficials quintes y se suprimirá la classe d'aspirants.)

Sisè. Organissació provincial.—Projecte de lley extenent los serveis de la Hisenda pública fins a 191, organissacions administratives, ab les funcions d'inspecció, fiscalissació y estadística de tots los serveis.

(Aquests projectes se presentarán al Senat.)

Sisè. Reforma financiera.

Setè. Pago en or dels drets de duana.

Vuitè. Projecte de lley referent a la situació del Tresor.—Rectificació del balans general que anyalment se presenta a les Corts.

(Aquets se presentarán al Senat.)

Novè. Classes passives.—Projecte de lley sobre'l pressupost de les classes passives, mantenint íntegres los drets, habers y pensions dels preceptors y'l seu pagament en la mateixa forma que actualment está en vigor.

Desè. Cambi internacional.—Projecte de lley relativa a les mides pera assegurar la estabilitat y el descens després del cambi internacional fins a arribar a la nivellació.—Medis pera implantar lo patró or.

(Aquests se presentarán al Congrés.)

Conferencias d'En Gorominas

Nostra estimadíssim amic En Pere Gorominas, durant aquest hivern se

¿No voleu patir NEURALGIES, MIGRANYES, MAL DE CAIXAL?

Preneu un sello de Migrol Casadevante. Té una acció més rápida y durable que qualsevol altre específic y está constituït per productes que no son nocius a la salut.

Se ven a la

Farmacia Serra

Arraval de Santa Agna, núm. 80; y Farmacia Nova de N. Batalla - Portal Jesús

REUS

Temporada d'hivern

Temporada d'hivern

Immense assortit de trajos y abrics. Preus inverosímils

IBARRA Y C. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nort d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Esteva Pravia ab trasbord al vapor "Luarea núm. 3," y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis y d'Auzis".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Desembre 12 Vapor Cabo Creux	Desembre 13 Vapor Cabo Oropesa
" 19 " " San Vicente	" 20 " " Corona
" 26 " " Oropesa	" 27 " " Teriñana
Janer 3 " " Corona	Janer 4 " " Peñas
" 10 " " Peñas	" 11 " " San Sebastián

Pera més informats, al coneguer a Tarragona: En MARIAN PONS. - Real, núm. 22. - Telèfon núm. 45

¡Alerta tot lo món!

Polvo regenerador pera fer pondre 3.000 ous al any ab sols deu gallines! 3.000 ous!

Primer y únich a Espanya (Patent per 20 anys). — Descubriment marvellós. — Resultats sorprenents. — Ponent tots los dies y en totes les estacions de l'any, fins en lo temps més oró de l'hivern: nombrosos testimonis.

Gaste insignificant. — Demanéu follet explicatori. — Demanéu sempre la marca. — 2 GALLINES NEGRES, ab firma de l'autor: Dr. Donato Aranjó.

AGENT A CATALUNYA: **JOAQUÍN FAU** Mallorca, 184, BARCELONA

Agent dipositari a Reus y sa comarca: **AUGUST PADRÓS FÀBREGAS**, Arraval de Robuster, 20.

De vende en totes les bones droguerías

Les manufactures alemanyes al preu de cost + 10%

Especialitat en

Relotges de tota classe	
joyeria y plateria	
máquines pera retratar	(desde 25 pessetes)
cinematógrafos	(desde 50 pessetes)
máquines pera cosir	(desde 75 pessetes)
" " escriure	(desde 100 pessetes)
bicicletes	(desde 75 pessetes)
motocicletes	(desde 300 pessetes)
automóvils	(desde 3000 pessetes)
armes de tota classe	
binocles y lentes d'última moda	
mobles de tota classe	
confeció pera senyora y home	

posantse en compte lo preu original que costá. Le benefici de la casa consisteix únicament en 10 % que s'aumenten lo preu de cost mencionat. per exemple: no A. F. 20 relotge d'or pera senyora preu de cost pessetes 22,50 més 10 % = 2,50 preu de venda Ptes. 25,—

Molt bones referencies de tota classe de públic espanyol com de senyors capellans, metges, militars, comersos de tota mena, etc., etc.

En tots los rams esmentats hi ha constantment objectes usats que per qualsevol motiu se venen a preus excepcionals. Una llista mensual de tals ocasions s'envia a qui la desitgi.

Demáninse ofertes (incluint lo segell pera la contestació) a la casa **Arnold Feuer Berlin-Charlottenburg Gervinusstrasse, 24**

Los respectius catálogos ab dibuixos y preus se remeten contra envió de 1 pesseta en segells de correu que lo fer una demanda se dedueix de l'import. Indiquis l'article que s desitja.

Nota: Cartes pera Alemanya costen 25 céntims. No's poden admetre les cartes insuficientment franquejades.

S'ADMETEN REPRESENTANTS SERIOS